

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/191/2017
Identifikačné číslo spisu: 3110222283
Dátum vydania rozhodnutia: 13.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3110222283.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu U. G., bývajúceho v R., ul. Š. X. XX, zastúpeného CHARGE DAVOUÉ UJJ s. r. o, so sídlom v Trenčíne, Legionárska 14, IČO: 36 865 222, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 27 C 237/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 15. decembra 2016 sp. zn. 19 Co 3/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 20. októbra 2015 č.k. 27 C 237/2010-228 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 20 583,47 eur titulom nemajetkovej ujmy vo výške 11 000,- eur a titulom ušlého zisku vo výške 9 583,47 eur, vo zvyšku žalobu zamietol a žiadnej strane sporu právo na náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 27b ods. 1 písm. a/, ods. 2, § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1, § 8 ods. 5 písm. b/, ods. 6 písm. a/, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, § 18 ods. 1, 2, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), § 136 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej „O.s.p.“). Výkonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobca na základe rozhodnutia Okresného súdu Trenčín bol 16. februára 2007 vzatý do väzby, z ktorej bol ako obvinený prepustený na základe uznesenia Krajského súdu v Trenčíne 9. novembra 2011 a jeho väzba trvala celkom 267 dní. Následne bol žalobca rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 25. apríla 2008 spod obžaloby oslobodený, pretože nebolo dokázané, že skutok, z ktorého bol obvinený spáchal.

1.1. Žalobca si uplatňoval nárok na náhradu škody, nemajetkovej ujmy a ušlého zisku na základe nezákonného rozhodnutia o väzbe, ktorý v súlade s ustanovením § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. vopred predbežne prerokoval so žalovanou. Žalovaná jeho nárok, ako nedôvodný odmietla uspokojiť, preto si ho uplatnil súdnou cestou. Pri posúdení dôvodnosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd

prvej inštancie dospel k záveru, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je pre žalobcu dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu, ktorú rozhodnutím o vzatí do väzby a s tým spojeným výkonom väzby utrpel. S prihliadnutím najmä na osobu žalobcu, závažnosť následkov, ktoré mu vznikli v súkromnom živote, v spoločenskom uplatnení, ako aj v prostredí, v ktorom žil a pracoval, považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 11 000,- eur, vo zvyšku nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol. Pri určení jej výšky vychádzal z rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 2357/2010 z 11. januára 2012, ktoré sa zaoberalo právnou úpravou a súdnou praxou pri ustálení výšky odškodnenia za väzbu nie len v Českej republike, ale aj v ďalších európskych krajinách. Odkázal tiež na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa rozhodovania o náhrade nemajetkovej ujmy pri porušení čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, v ktorých sa rozhodovalo o priznaní nároku na náhradu nemajetkovej v prípade nezákonnej väzby. Okrem nemajetkovej ujmy si žalobca uplatnil aj nárok na náhradu ušlej mzdy za obdobie výkonu väzby a za obdobie po prepustení z väzby, a to za čas, kedy poberal dávku v nezamestnanosti, za čas kedy nebol poberateľom žiadnej dávky a za čas, kedy u nového zamestnávateľa poberal mzdu v menšom rozsahu, ako v čase pred nástupom na výkon väzby u pôvodného zamestnávateľa. Súd prvej inštancie uvedenú náhradu mzdy vyhodnotil ako ušlý zisk žalobcu, na ktorý mu vznikol nárok v priamej príčinnej súvislosti z jeho vzatím do väzby. Obranu žalovaného, že nárok žalobcu na ušlý zisk je v priamej príčinnej súvislosti s jeho väzobným stíhaním iba za čas trvania pracovného pomeru, počas ktorého bol vo väzbe a nie aj za čas po skončení pracovného pomeru, ku ktorému došlo dohodou, nepovažoval za opodstatnenú. Vykonaným dokazovaním mal preukázať, že k dohode o ukončení pracovného pomeru medzi žalobcom a jeho pôvodným zamestnávateľom došlo práve v dôsledku, že bol žalobca vzatý do väzby. Pokiaľ by k väzbe žalobcu nedošlo, bol by naďalej pracoval u pôvodného zamestnávateľa. Na tento záver nemá podľa neho vplyv skutočnosť, že k ukončeniu pracovného pomeru došlo dohodou. Výšku ušlej mzdy stanovil ako rozdiel medzi sumou čistej mzdy, na ktorú by mal žalobca nárok u svojho pôvodného zamestnávateľa a sumami, ktoré mu v rozhodnom období, za ktoré si uplatňoval ušlý zisk, boli skutočne vyplatené titulom dávok v nezamestnanosti, mzdy u nového zamestnávateľa. Za čas keď nebol poberateľom žiadnych obdobných peňažných plnení mu priznal nárok rovnajúci sa výške mzdy, ktorú by poberal u pôvodného zamestnávateľa. Žalobca si uvedený nárok uplatňoval už odo dňa nástupu do výkonu väzby, súd prvej inštancie ho za dôvodný považoval až odo dňa ukončenia jeho pracovného pomeru u pôvodného zamestnávateľa. Mal preukázať, že všetky záväzky, ktoré mal pôvodný zamestnávateľ voči žalobcovi, teda aj výplatu mzdy, si do ukončenia pracovného pomeru so žalobcom vyrovnal. Žalobcovi tak žiaden ušlý zisk do času skončenia pracovného pomeru nevznikol, aj keď už bol vo väzbe. Rovnako žalobcovi nepriznal nárok na ušlý zisk za obdobie od 1. júna 2009 do 31. júla 2009 z dôvodu, že žalobca tvrdil, že bol v tomto období zamestnaný, ale v akej výške poberal mzdu nepreukázal, preto nemohol posúdiť dôvodnosť výšky ušlej mzdy uplatnenej za uvedené obdobie.

1.2. Žalobca si uplatňoval aj nárok na náhradu trov obhajoby, ktoré zaplatil svojmu právnenému zástupcovi za zastupovanie v trestnom konaní. Súd prvej inštancie nemal pochybnosť, že žalobca bol v trestnom konaní právne zastúpený, keďže však nepreukázal, že trovy obhajoby právnenému zástupcovi skutočne vyplatil, žalobu v tejto časti zamietol.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 15. decembra 2016 sp. zn. 19 Co 3/2016 rozsudok súdu prvej inštancie v jeho výroku, ktorým v časti žalobe vyhovel s poukazom na § 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil. Plne sa stotožnil so záverom o dôvodnosti nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vysloveným v napadnutom rozsudku. Rovnako aj vo vzťahu k namietanému nesprávnemu posúdeniu nároku na náhradu ušlého zisku, konštatoval, že odvolacie námietky žalovanej sú totožné s námietkami, ktoré uplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, ten sa s nimi vysporiadal a vyčerpávajúco odôvodnil svoje rozhodnutie, preto sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožnil a v podrobnostiach naň poukázal. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovení § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. Žalobcovi v odvolacom konaní trovy nevznikli, preto aj keď bol v tomto konaní úspešný, nárok na náhradu trov odvolacieho konania mu nepriznal.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že

súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.), rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.). Podľa názoru dovolateľky, pokiaľ si odvolací súd v celom rozsahu osvojil právne závery súdu prvej inštancie o dôvodnosti nároku žalobcu na náhradu ušlého zisku za obdobie od skončenia pracovného pomeru, vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaná nespochybňovala, že dovolací súd sa otázkou nároku na náhradu škody či nemajetkovej ujmy spôsobenej trestným stíhaním prípadne väzbou vo svojich rozhodnutiach zaoberal, pozornosť ale venoval najmä základu nároku. Ďalej uviedla, že nespochybňuje, ani nepolemizuje s ustálenou judikatúrou dovolacieho súdu v otázke ušlého zisku, jeho vzniku a rozsahu a to aj vo vzťahu nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Podaným dovolaním namieta parciálnu právnu otázku, ktorú doteraz rozhodovacia prax dovolacieho súdu neriešila. Nárok zamestnanca na výplatu mzdy sa viaže na existenciu pracovného pomeru, resp. iného obdobného pracovnoprávneho vzťahu a len vtedy možno dôvodne očakávať, že bude mať z neho príjem, pričom skončením pracovného pomeru tento nárok zaniká. Pracovný pomer žalobcu skončil dohodou ku dňu 23. marca 2007, od nasledujúceho dňa tak žalobca nemal nárok na výplatu mzdy, a teda nemohol mať nárok ani na poskytnutie náhrady škody z dôvodu jej nevyplatenia, a tak neexistuje príčinná súvislosť medzi stratou na zárobku žalobcu a väzbou. Žiadnym spôsobom v konaní nebolo preukázané, že by pracovný pomer žalobcu u pôvodného zamestnávateľa trval počas celej doby trvania väzby, ak by k nej nedošlo. Rovnako nebolo preukázané, že práve v dôsledku rozhodnutia o väzbe si žalobca nemohol nájsť zamestnanie. Dovolaiteľka ďalej namietala nedostatočné odôvodnenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Nerozporovala, že rovnaké námietky, aké uplatnila v odvolaní vznikla aj v konaní pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd však neuviedol žiadne dôvody a argumenty spôsobilé vyvrátiť jej právny názor o nedôvodnosti nároku žalobcu na ušlý zisk. Za nepreskúmateľné považovala aj odôvodnenie tej časti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým potvrdil výrok súdu prvej inštancie o jej povinnosti nahradiť žalobcovi nemajetkovú ujmu. Aj v tomto prípade sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, nevysporiadal sa s odvolacími námietkami ktorými namietala nesprávnosť kritérií, ktoré pre priznanie nemajetkovej ujmy žalobcovi vymedzil súd prvej inštancie. Ten konštatoval, že adekvátnym odškodnením obmedzenia osobnej slobody by mala byť čiastka v rozpätí 18,50 - 55,- eur za deň trvania väzby. V rozsudku však neuviedol žiadny dôvod, pre ktorý by sa mal odchyliť od spodnej hranice tohto rozpätia. Uvedenú argumentáciu konštatovala aj v odvolaní, odvolací súd k nej nezaujal žiadne stanovisko. Ďalej uviedla, že skutočnosti, ktoré súdy nižších inštancií zohľadnili pri posúdení primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy, neboli vykonaným dokazovaním preukázané. Podaním zo 4. júla 2017 žalovaná oznámila, že netrvá na dovolacom dôvode podľa § 420 ods. f/ C.s.p., ktorý uplatnila vo vzťahu k posúdeniu nároku žalobcu na náhradu ušlého zisku.

4. Žalobca sa v písomnom vyjadrení k dovolaniu stotožnil s rozhodnutiami súdov nižších inštancií a navrhol dovolanie žalovanej odmietnuť pre neexistenciu dovolacích dôvodov.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle §

419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

8. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C.s.p. (porovnaj 2 Cdo 203/2016 a 6 Cdo 113/2017).

9. Ak nemá dovolanie, prípustnosť ktorého strana sporu vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p., vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k znemožneniu meritórnemu dovolaciemu prieskumu a odmietnutiu dovolania podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ C.s.p. ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj 1 Cdo 126/2017, 1 Cdo 206/2017, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 89/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 186/2016).

10. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 C.s.p. pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zafinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 C.s.p. môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

11. V danom prípade žalovaná vyvodzuje prípustnosť jej dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

12. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla vytvoriť a ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ podať svoje vysvetlenie, ako mala byť táto otázka správne riešená.

13. Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody sú v logickom slede a teda ak protiprávne konanie škodcu bolo príčinou a vznik škody následkom tejto príčiny. Vzťah príčiny a následku musí byť bezprostredný (priamy). Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúce jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Musí byť teda doložené, že ak by nedošlo k protiprávnemu konaniu (opomenutiu) škodcu, škodlivý následok by nenastal. Ak príčinou škody je iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva.

14. Otázka príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou ak sa v konaní zisťuje, či škodná udalosť (nezákonné rozhodnutie) a vznik škody na strane poškodeného sú vo vzájomnom pomere príčiny a následku. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akými skutkovými okolnosťami má byť jej existencia

zist'ovaná. So zreteľom na uvedené pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto určujúci význam, v čom konkrétne škoda, za ktorú je požadovaná náhrada, spočíva (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 32/2007). Otázka príčinnej súvislosti môže byť vždy riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať od všeobecných súvislostí a skúmať, konkrétne ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 Cdo 144/2008).

15. Súd nižších stupňov, na základe vykonaného dokazovania ustálili, že ku skončeniu pracovného pomeru žalobcu došlo z dôvodu, že bol vo výkone väzby. Potom, ak nemohol dosahovať mzdu, ktorú dostával u pôvodného zamestnávateľa, pretože s ním tento skončil pracovný pomer, vznikol u žalobcu nárok na náhradu ušlého zisku. Dovolateľka namietala, že len počas trvania pracovného pomeru možno dôvodne očakávať príjem z neho prináležiaci, potom potenciálny ušlý zisk je viazaný na trvanie pracovného pomeru. Žalobca nemal nárok na výplatu mzdy, potom nemohol mať nárok na náhradu škody z dôvodu jej nevyplatenia. Dovolateľka však opomenula, že sudy nižších stupňov svoje rozhodnutie založili na tom, že k ukončeniu pracovného pomeru žalobcu a následnej nemožnosti zamestnať sa došlo práve z dôvodu, že žalobca bol vo výkone (neskôr konštatovanej nezákonnej) väzby, ktorá skutočnosť bola príčinou vzniku následku - ušlého zisku žalobcu.

16. Vychádzajúc z obsahu podaného dovolania (§ 124 C.s.p.) tak dovolací súd ustálil, že dovolaním sú napádané skutkové závery súdov nižších stupňov, na ktorých založili svoje rozhodnutie o existencii príčinnej súvislosti medzi skončením pracovného pomeru žalobcu a ním uplatneným nárokom na ušlý zisk. V rámci dovolacieho prieskumu teda nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia dovolateľky, že mimoriadny opravný prostriedok je prípustný podľa § 421 C.s.p. Z týchto dôvodov dospel k záveru, že dovolanie žalovanej voči potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o priznaní nároku na náhradu ušlého zisku žalobcovi je procesne neprípustné; vzhľadom na to dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p.

17. K tvrdeniu dovolateľky, že rozhodnutia súdov nižších inštancií o nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy sú nedostatočne odôvodnené a v dôsledku toho nepreskúmateľné, dovolací súd poznamenáva, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť (nedostatok odôvodnenia) rozhodnutia nezakladá znátočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná za vlastnosť rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

18. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, prijaté na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

19. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V danom prípade treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť

rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 C.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení sú zrejmé právne úvahy odvolacieho súdu i súdu prvej inštancie (ich vecnou správnosťou sa dovolací súd nezaoberal), ktoré viedli k prijatiu záveru o dôvodnosti nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v práve priznanej výške. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

20. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovanej je aj voči potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu vo výroku o nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy procesne neprípustné; vzhľadom na to jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.